

Loftus E.F

Muistojen sota

Joskus taistelu tieteellisestä totuudesta tulee henkilökohtaisesti hyvin kalliiksi. Elizabeth Loftuksella on tästä ensikäden tietoa. Hänen vuosikymmeniä kestänyt tieteellinen tutkimuksensa osoittaa, että muistikuvat ovat epäluotettavia ja helposti vääristyviä, olipa sitten kyse tuomioistuimessa annettavasta silminnäkijäkertomuksesta, tai henkilökohtaisista, yksityisistä muistikuvista. Nämä tutkimustulokset vetivät hänet keskelle eri kulttuurien välistä sota, joka muutti hänen elämänsä peruuttamattomalla tavalla, ja sota jatkuu tänäkin päivänä.

Muistaminen on paradoksaalista, se on avain itseyteen ja samalla verho, joka vääjäämättä peittää sen. Muisti kehittää kuvauksen johon kytkeytymällä voimme ymmärtää itseämme. Kuitenkin sekä yksilöiden että kulttuurien tasolla nämä kuvaukset ovat joskus repiviä ja kiduttavia ja johtavat sellaisiin tragedioihin kuin sota. Muisti on minuuden peruskallio, kuitenkin tutkimukseni ovat peruuttamattomasti osoittaneet, että se on erittäin epäluotettava, valikoiva ja muuttuva. Varmaankin juuri muistamisen moninaisuus on se mikä minua on kiehtonut koko elämäni.

Ensin minulle selvisi muistamiselle ominainen muuttuvuus, kun aloin kokeelliset tutkimukset koskien ihmismieltä. 1970- ja 80-luvuilla osoitin, mitä voi tapahtua, jos ihminen näkee rikoksen tai tapaturman ja myöhemmin häneltä kysellään siitä vääristävällä tavalla: 'Miten lujaa autot ajoivat kun ne törmäsivät toisiinsa?', sai silminnäkijät arvioimaan vauhdin suuremmaksi, kuin jos kysyttiin neutraalimmin: 'Miten lujaa autot ajoivat kun ne osuivat toisiinsa?' Lisäksi ne joilta kysyttiin sanalla 'törmätä' olivat myöhemmin valmiimpia esittämään väärän väitteen lasinsirpaleista joita todellisuudessa ei ollut.

Toisessa tutkimuksessa yksinkertainen johdatteleva kysymys, jossa viitattiin latoon sai jotkut ihmiset uskomaan, että he olivat nähneet ladon maalaismaisemassa, jossa ei ollut minkäänlaista rakennusta. Oli hämmästyttävää havaita ihmisten kertovan nähneensä jotakin, mikä on suurta ja varmasti havaittavaa, jos sellainen olisi ollut paikalla. On pelottavaa ajatella, että muistikuvamme voivat olla näin epäluotettavia. Tänä päivänä kuitenkin sadat tutkimukset osoittavat, miten väärälle tiedolle altistuminen voi vääristää muistikuviamme. Otamme vastaan virheellistä tietoa, jos meitä haastatellaan suggestiivisella tavalla, tai jos keskustelemme muiden kanssa, joilla on virheellinen käsitys menneistä tapahtumista.

Kyse ei ole pelkästään pienistä yksityiskohdista, joita voidaan manipuloida. Muistijärjestelmämme kykenee luomaan laajoja tapahtumia, joita ei ole koskaan tapahtunut. Ihmiset voivat väittää muistavansa kokemuksia, joita ei ole mahdollista muistaa. Naisihminen, jota kutsun Megiksi muisti järkyttäviä yksityiskohtia vanhempien häneen kohdistamasta seksuaalisesta väkivallasta ajalta jolloin hän oli puolivuotias. Kaiken sen todistusaineiston valossa siitä, miten ja milloin muistot muodostuvat, tämä on mahdotonta. Tämä on ilmiö, jota psykologian tieteenharjoittajat kutsuvat 'valemuistoksi'.

Muisti on epäluotettava ja keskeinen kysymys onkin: ‘Miten voisimme parhaiten elää tämän tosiasian kanssa?’

Muistojen sota

Valemuisto, repressoitu muisto, palautettu muisto. Kokonainen sukupolvi terapeutteja, asiakkaita ja perheitä joutui mukaan tähän kisaan. Megin kaltaiset tapaukset pursuivat amerikkalaiseen kulttuuriin. Lukemattomat aikuiset palauttivat terapiassa mieleensä lapsuudenajan seksuaalisen hyväksikäytön, ja keski-ikäiset vanhemmat joutuivat syytteeseen teoista, joihin he varmuudella eivät olleet syyllisiä. Sensaatiomaisissa oikeudenkäynneissä vankilaan tuomittiin enemmän kuin vain muuta viaton ihminen.

Seisoin oppilaineni tämän kulttuurisen kuohunnan keskellä, jossa taisteltiin muistamisen luonteesta. Ensimmäisessä tutkimuksessani, jossa luotiin valemuistoja, käytimme sukulaisilta saatuja kuvauksia henkilön lapsuudesta, kuten ‘sait 6-vuotissyntymäpäivänä lahjaksi paloauton’, tai valemuiston ‘eksyit pidemmäksi ajaksi ostoskeskukseen ja vanhempi henkilö pelasti sinut’. Syötimme nämä kuvaukset koehenkilöille väittäen, että ne olivat totta. Kolmen suggestiivisen haastattelun jälkeen noin neljännes koehenkilöistä uskoi joko kokonaan tai osittain, että olivat olleet tällä tavoin eksyksissä. Monet lisäilivät kuvaukseensa koristeellisia yksityiskohtia, kuten kuvauksen pelastajastaan.

Tähän päivään mennessä muut tutkijat ovat käyttäneet ‘ostoskeskukseen eksymistekniikkaa’ istuttaakseen valemuistoja tapahtumista, jotka olisivat olleet epätavallisia, kummallisia tai jopa traumatisoivia, jos ne olisivat totta. Koehenkilöt on saatu uskomaan, että heille on lapsena sukulaisissa sattunut tapaturma, että he ovat olleet hukkumaisillaan ja hengenpelastaja on pelastanut heidät, tai että heidän kimppuunsa on hyökännyt raivokas eläin. Joissain tapauksissa ihmiset kehittivät hyvin rikastettuja valemuistoja, he ovat olleet täysin vakuuttuneita, tuottaneet yksityiskohtia ja lisäksi ilmaisseet tunteitaan sellaisten tapahtumien suhteen, joita ei koskaan tapahtunut. Pitävä fakta siis on, että kykenemme tuottamaan tyhjyydestä sellaisia menneisyyden tapahtumia, joita ei ole tapahtunut. Tämä fantastinen kyky on aarre kun sen tuloksena syntyy ‘Kuningas Lear’ tai ‘Sota ja rauha’, mutta joskus se voi tuhota elämiä ja perheitä, kun se sijoittuu arkipäivään. Kun kyse on oikeustapauksista ja syytetyn kohtalosta, tarkat muistikuvat kaikkein vähäisemmistäkin yksityiskohdista voivat olla ratkaisevia.

Kun muistamisen ongelmat tulevat esiin oikeustapauksissa, minut on joskus kutsuttu todistamaan asiantuntijana. Erityisen vaikuttava tapaus koski Tim Hennisiä, joka oli tuomittu erityisen julmasta naisen ja hänen kahden lapsensa murhasta Pohjois-Karoliinassa. Tuomio oli annettu pari vuotta aikaisemmin, ja se perustui varsin hataraan silminnäkijäkertomukseen. Tim Hennis sai sittemmin uusintaoikeudenkäynnin ja hänen lakimiehensä vakuutti minulle olevansa 100%:n varma siitä, että Tim oli syytön. Tutkin kaiken materiaalin koskien silminnäkijän kertomusta ja menin todistamaan. Olin ankaran paineen alla, kun näin hermostuneen Timin ja muutaman rivin päässä hänen epätoivoiset vanhempana. Entäpä jos en kykene vakuuttamaan juryä tieteellisten löydösten merkityksestä? Hennisin perheelle oikeudenkäynnin lopputuloksella oli valtava merkitys.

Hennisin tapauksessa oli melkoisella varmuudella kysymys tyypillisestä muistamisen virheestä. Silminnäkijä vakuuttuu siitä, että on nähnyt rikospaikalla henkilön, vaikkei nähnytäkään. Toisissa tapauksissa on ollut hyvinkin dramaattisia kertomuksia, jotka ovat vastoin kaikkea mitä tiedämme muistin toiminnasta. Ehkä kaikkein satuttavin ja unohtumattomin tapaus, johon minut on pyydetty todistamaan, on viinitarhan johtaja Gary Ramonan tapaus. Hänen tyttärensä, joka kärsi kollegessa suuruusharhoista palautti muistoja siitä, että isä oli vuosikymmenen ajan raiskannut häntä. Vuonna 1989 ollessaan

kollege-opiskelija Holly Ramona kärsi bulimiasta ja masennuksesta. Yksilö- ja ryhmäterapian sekä ‘totuusseerumi’ solidium amyntalin avulla hän käsitti, että isä oli raiskannut häntä viisi vuotiaasta viisitoistavuotiaaksi. Holly haastoi isänsä oikeuteen. Toisessa oikeusjutussa Gary haastoi terapeutin ja sairaalan valemuijosten istuttamisesta Hollyn mieleen. Hän sai 500.000 \$:n korvaukset. Hollyn nostama juttu hylättiin sittemmin, mutta Gary oli tässä prosessissa menettänyt työnsä, perheensä ja kotinsa.

Asiantuntijatodistajana toin esiin avainkysymyksen: ‘Jos Hollyn muistot eivät olleet tosia, mistä ne olivat peräisin?’ Hollyn tarina koostuu tapahtumien ketjusta, joka on tyypillinen monille potilaille, joilla on arveluttavia muistoja. Ja hänen muistikuvansa tulivat esiin samalla tavoin. Ensin oli muutamia uskottavan tuntuista hyväksikäytön muistumia, jonka jälkeen ilmestyi joukoittain synkkiä fantasioita. Mielestäni Holly ei tahallisesti valehdellut. Yli kahdenkymmenen viiden vuoden aikana, sadoissa kokeissa, joihin on osallistunut noin 20.000 koehenkilöä, olemme kyenneet sekoittamaan melkoisen ihmisjoukon muistikuvat. Mekanismi jolla voimme vakuuttaa koehenkilöt siitä, että he ovat eksyneet ostoskeskuksessa, olleet peloissaan ja itkeneet, ei eroa siitä mekanismista, jolla terapeutit saattavat tahattomasti rohkaista seksuaalisen hyväksikäytön muistoja.

Tiede, räksyttävä rakkikoira?

Mitä tapahtuu kun tieteen harjoittaja joutuu keskelle kiehuvan raivokasta kulttuurien välistä sotaan? Minä havaitsin että kysymys muistikuvien autenttisuudesta, erityisesti koskien seksuaalista hyväksikäyttöä, oli täydellinen resepti joutua epäsuosituksi ja taisteluun. Todellisuudessa oma elämäni on joutunut tutkimusteni vuoksi uusille urille, ja muistuttaa oudolla tavalla niiden elämää, joiden pyynnöstä olen ollut oikeudessa todistajana. Tutkimukseni ja pahamaineisten oikeustapausten ympärille noussut julkisuus, aiheuttivat sellaisen vihamielisyyden räjähdysten, joka aluksi hämmästytti minua. Uhkauskirjeiden lisäksi ihmiset yrittivät saada ammattiorganisaatioita perumaan minulle esitettyjä luentokutsuja. Joissakin yliopistoissa aseistetut vartijat olivat seurani luennoilla, koska ihmiset olivat soittaneet uhkauspuheluita, jos esiintymistäni ei peruuteta. Minua syytettiin omien lasteni pahoinpitelystä, vaikka minulla ei ole lapsia.

Joskus tosiasiat, joita tiede tuo esiin eivät ole helppoja ja yksinkertaisia toiveiden tynnyreitä. Kun Galileo Galilei julkaisi kirjoituksensa ‘Vuoropuhelu kahdesta maailmanjärjestyksestä’, hänet tuomittiin kerettillisyydestä ja määrättiin kotiarestiin. Galileo teki valtavasti työtä vakuuttaakseen aikalaisensa siitä, että maapallo ei ollut paikallaan oleva universumin keskus. Samalla tavoin muistin tutkijat ovat tehneet valtavasti työtä vakuuttaakseen epäuskaisen yleisönsä, että muistikuvat eivät ole paikallaan pysyvä mielen keskus. Myytti jota usein toistetaan, kertoo Galileon sanoneen: ‘Se pyörii sittenkin’, kun hän nousi ylös oltuaan polvistuneena Inkvisition edessä. Voin muotoilla tätä Galileon väittämäksi kerrottua sanomalla: ‘Sittenkin, muistot ovat muuttuvia’.

Miten pitkälle tieteen tulee mennä totuuden tavoittelussa? Tätä kysymystä esitetään liki kaikilla tieteellisen tutkimuksen alueilla, kun ollaan tutkimassa ihmisen perintötekijöitä, maagiselta näyttävässä kantasolututkimuksessa, laboratoriossa valmistettavissa patogeneeseissä. Tieteellisen tutkimustiedon kyky parantaa tai aiheuttaa vahinkoa, on suuresti muuttunut, ja kyse on vielä paljon enemmänästä.

Viimeisin ‘Jane Doe’

Vuonna 1997 psykiatri David Corwin yhdessä kollegansa Erna Olafsonin kanssa julkaisi tapaustutkimuksen, jota on laajasti mainostettu uutena todistusaineistona repressoiduista muistoista. Corwinin ‘Jane Doe’ oli juuri täyttänyt kuusi vuotta vuonna 1984, kun hänen väitettiin yksityiskohtaisesti kuvanneen, miten äiti seksuaalisesti hyväksikäytti häntä. Äiti

menetti huoltajuuden ja oikeuden tavata lastaan. Kului 11 vuotta kun Corwin uudelleen videoi Janea. Tällöin hän ei muistanut seksuaalista hyväksikäyttöä saman tien, mutta muisti sen sittemmin. Corwin julkaisi yksityiskohtaisen kuvauksen Janen elämästä, ja matkusteli ympäri maata näyttämässä nauhoituksiaan Janesta sekä lapsena että aikuisena. Terapeutit alkoivat käyttää tätä tapausta todisteena repressiosta, ja myös syyttäjät vetosivat siihen.

Minusta tapaus vaikutti epäluotettavalta, mutta tämän tapaiset tapaustutkimukset ovat aina salassapidon kätkeissä. Kun Amerikassa on 280 miljoonaa ihmistä, niin miten voisin löytää perhe Doen? Käytin julkisia tiedostoja ja sanomalehtileikkeitä ja lopulta löysin Janen äidin. Koska hän asui toisessa osavaltiossa pyysin tuttavaani ottamaan häneen yhteyttä. Kun tuttavani oli kertonut hänelle, että toisessa osavaltiossa asuva naisihminen oli kiinnostunut hänen tapauksestaan, ja ajatteli, että hän ei ehkä olekaan syyllinen, hän oli sopertanut: 'En ikinä uskonut, että tämä koittaisi.' Oli kulunut yli vuosikymmen siitä, kun hän oli menettänyt tyttärensä huoltajuuden.

Kollegani Mel Guyerin on psykologi ja lakimies Michiganin yliopistossa. Matkustimme yhdessä tapaamaan Janen äitiä, ja hän antoi meille valtavan määrän avioeroon liittyviä asiakirjoja. Se mitä löysimme osoitti, ettei tämä tapaus mitenkään todistanut repressoitujen muistojen puolesta. Löysimme yhden palapelin palan kun tapasimme Janen aikaisemman äitipuolen, joka työskenteli elintarvikeliikkeessä. Hän kertoi meille siitä vaivannäöstä, jolla Jane oli saatu pois biologiselta äidiltään. Kun keskustelimme Janen esittämästä seksuaalisesta hyväksikäytöstä hän sanoi ylpeänä: 'Juuri sillä tavoin me lopulta onnistuimme saamaan hänet - seksinäkökulma.'

Guyer ja minä keskustelimme mahdollisuudesta puhua Jane Doen kanssa. Otin yhteyttä yliopistoni Human Subject toimistoon (aina jos kollegessa tai yliopistossa halutaan tehdä kokeita, jotka kohdistuvat ihmiseen, siihen tulee saada komitean lupa). Kyseessä oli kertomushistoria, ei niinkään minkään koe, mutta halusin kuulla mitä mieltä he olivat siitä, että ottaisın yhteyttä Jane Doeen. Minulle oli epävirallisesti annettu neuvo, että koska tutkimukseni oli kiistanalainen, voisin lähettää listan kysymyksistä, joita halusin Janelta kysyä. Samaan aikaa Guyer oli yhteydessä Michiganin yliopiston Human Subject toimistoon. Jonkun aikaa harkittuaan he antoivat hänelle kirjallisen hylkypäätöksen, koska tällainen tutkimus ei kuulunut heidän alueeseensa, vaan historian tutkimukseen ja journalismiin. Tässä vaiheessa päätimme Guyerin kanssa, että emme ota yhteyttä Jane Doeen, kun Corwin oli lisäksi sanonut minulle, että Jane suostuu puhumaan vain hänen läsnä ollessaan.

Kun Guyer ja minä olimme saaneet tutkimustuloksemme julkaisukuntoon, ilmaantui Jane Doe. Hän oli lähettänyt Washingtonin yliopistoon emailin väittäen, että hänen yksityisyyttään oli loukattu. Kuitenkin hän oli jo ollut julkisuudessa omilla kasvoillaan ja hänen yksityiselämästään oli julkaistu tietoja. Vaikka näin oli, vastauksena tähän valitukseen yliopisto, jossa olin tehnyt työtä yli neljännesvuosisadan, lähetti 15 minuutin varoitusajalla työhuoneeseeni ihmiset, jotka ottivat kaiken aineistoni haltuunsa. Sitten alkoi tutkinta siitä, olinko syyllistynyt tieteellisessä tutkimustyössäni väärinkäytökseen ja olinko tarkoituksellisesti rikkonut Human Subject ohjeita. Tutkinta kesti yli 21 kuukautta, vaikka yliopiston omat ohjeet rajoittavat tällaisen 120 päivään.

Tänä aikana en voinut puhua mitään kyseisestä tapauksesta. 21 kuukautta sen jälkeen kun tiedostoni oli otettu haltuun maineeni palautettiin. Vähän aikaa sitten, lokakuussa 2003 Chronicle of Higher Educationin julkaisussa liittovaltio määritteli, että kertomushistorioissa ei ole kyse ihmisiin kohdistuvasta tutkimuksesta. Tämä on suuri helpotus niille monille, jotka ovat olleet huolissaan ihmisiin kohdistuvan määrittelyn laajentumisesta siihen pisteeseen, että lopulta ihmisten kanssa puhumiseenkin tarvittaisiin

virallinen lupa.

Julkaisimme tutkimuslöydöksemme *Skeptical Inquirer*issa. Päätin itse lähteä yliopistolta, jättää ystäväni ja näköalan Washington-järvelle, niin hassulta kuin se tuntuukin myös kahvilan, jossa ystäväni kanssa joimme aamukahvit yli 10 vuoden ajan. Muutin Kalifornian Irvine yliopistoon. Onnekseni löysin suurenmoisia kollegoja, pienen talon ilman minkäänlaista näköalaa ja kahvimukin joka on ihan hyvä. Sain levätä vähän aikaa.

Löylytys jatkuu

Ensimmäisen Irvinessä viettämäni vuoden aikana vietin päivätoikulla aikaa kampuksella olevassa työhuoneessani totutellakseni uuteen elämäni. Katsellessani ikkunasta ohi kulkevia opiskelijoita t-paidoissaan ja shortseissaan olen usein ajatellut, miten onnekas olen ollut, kun olen voinut elää elämäni, olen saanut hakea vastauksia minua kiinnostaviin kysymyksiin. Muisti ja sen toiminta ovat avain ihmisen minuuteen, historiaan ja kulttuuriin. Tänä päivänä jokainen aloitteleva psykologian opiskelija kohtaa tiedon siitä, että muistiin ei ole luottamista. Muistin tutkimus on saanut aikaan muutoksia myös lainopillisella kentällä. Nyt uusin tutkimus osoittaa, että jos muistiin istutetaan väärä uskomus, se vaikuttaa myöhempään käyttäytymiseen ja uskomuksiin. Jos saamme ihmisen uskomaan, että hän on sairastunut syötyään keitettyjä munia, hän ei ole kovin halukas myöhemmin syömään niitä. Tämä tarkoittaa sitä, että valemuistojen ja uskomusten istuttaminen johtaa monivaikutteisiin ja mahdollisesti pitkäaikaisiin seuraamuksiin.

Tavataan sanoa, että se ei ole ohi ennen kuin se on lopullisesti ohi. Maaliskuussa 2003 Jane Doe haastoi minut oikeuteen hänen yksityisyytensä loukkaamisesta. Näin vaikka me emme koskaan ole paljastaneet hänen nimeään. Hän haastoi myös toisen kirjoittajan Mel Guyerin ja kollegamme psykologi Carol Tavrison, jota kiitimme avusta artikkelin alaviitteessä.

Me kolme psykologia emme ole yksin, ja se huolestuttaa minua. Kuulumme joukkoon, jotka on vedetty lakitupaan sen vuoksi, että joku meistä on pyytänyt allekirjoituksia vetoamuksiin, jotkut ovat kertoneet terveysviranomaisille väärinkäytöksistä, tai jotkut ovat osallistuneet rauhanomaisiin mielenosoituksiin. Kuulumme niihin, joiden on ollut pakko ryhtyä oikeustoimiin puolustaaksemme mahdollisuutta vastakkaisten käsitysten esittämiseen. Ja tiedämme mitä se maksaa, kulut, oikeudenkäyntipalkkiot ja tilanteen aiheuttama psykologinen turvattomuus.

Vuonna 1997 *The New England Journal of Medicine* kartoitti niiden tahojen lukumäärän, jotka pelottelevat tutkijoita. Selkärangan fuusioleikkauksiin erikoistunut lääkäri kyseenalaisti tämän leikkauksen hyödyt. Hänen julkaisunsa haluttiin estää, ja hän joutui käyttämään määrättömästi aikaa vastatakseen sellaisten yhtiöiden haasteisiin, jotka olivat menettelyn puolella. Toinen tutkija, joka oli asettanut kyseenalaiseksi tiettyjen testien kyvyn osoittaa kemikaaleille herkistymistä, joutui puolustautumaan tieteellisen tiedon väärinkäyttösyytteitä vastaan voidakseen säilyttää lääkäriin oikeutensa.

Tieteenharjoittajien vainoaminen voi vaikuttaa siihen, että muut miettivät kahdesti kannattaako julkaista ristiriitaisia käsityksiä herättäviä tutkimustuloksia. Mutta pyrkimys totuuteen ja tietoon on yhteiskunnalle välttämätöntä riippumatta siitä, herättääkö tieto ristiriitoja vai ollaanko siitä yksimielisiä. Tässä ei voida tehdä kompromissia.

Me tarvitsemme tieteellistä tutkimusta ja se tarvitsee meitä. Ihmisyhteisönä meidän tulee olla iloisia tieteellisen tutkimuksen päämääristä ja oikeudestamme julkaista tutkimustuloksia, olkoot ne mitä tahansa. Näitä päämääriä meidän on vaalittava, ja niiden puolustamisessa tarvitaan nyt erityisiä ponnisteluja.

Pulitzer-palkinnon voittanut luonnontieteilijä E.O. Wilson puhui kerran

lähtemisestä seilaamaan tuntemattomille vesille. Tieteen tekeminen ei ole koskaan yhtä jännittävää, kuin juuri silloin kun lähdetään näille tuntemattomille ulapoille, sen sijaan että istuttaisiin rannalla. On etuoikeus jos saa sen mahdollisuuden, että voi tieteen maailmassa ylpeänä seilata näille vesille. Minulle muistin olemus, joka on niin keskeinen sille, mitä me ihmisenä olemme, on kaikkein innostavin matka, mille ikinä voisi toivoa pääsevänsä. Se on kuitenkin matka, joka ei koskaan ole helppo ja yksinkertainen. Näillä vesillä on tuntemattomia pohjavirtauksia, ja ne vetävät minut uudelleen ja uudelleen samaan taisteluun. Yksi viimeaikainen tapaus johon törmäsin tuli tietooni kirjeessä naishenkilöltä, jota nimitän Katyksi. Hän kirjoitti hädissään siitä, että tytär oli vieraantunut läheisistään sen vuoksi, että oli syyttänyt useita sukulaisiaan seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Tyttö oli työskennellyt terapeutin kanssa ja sitten palauttanut hyväksikäytön muistoja, jotka koskivat hänen vanhempiaan, setää ja isoäitiä. Ehdotin Katylle, että hän selvittää terapeutin nimen. Ehkä sitä kautta saataisiin tietoa millaisessa terapiassa tyttö oli, ja oliko terapeutti mahdollisesti mukana myös muissa mahdollisissa seksuaalisen hyväksikäytön väärissä syytöksissä. Katy penkoi asiaa ja sai selville nimen. Tytär oli käynyt terapeutilla jota oli suositellut Orange Countyn terapiayhteisö. Tällä terapeutilla oli itsellään värikäs historia muistojen sodassa. Itse asiassa hän itse oli kerran haastanut isänsä sen jälkeen kun oli palauttanut muistoja seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Terapeutin nimi on Holly Ramona.

(Käännös ja jakelu Elizabeth Loftuksen luvalla Anu Suomela Sexpo-säätiö)